

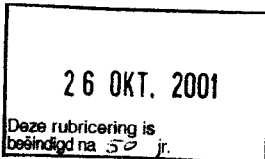
MINISTERIE
VAN BINNENLANDSE ZAKEN,
BEZITSVORMING EN P.B.O.

B. V. D.

No: 598.044

Bijl.: 1

Betr.: maandoverzicht no. 5

142044
12.6.61
'S-GRAVENHAGE, 9 juni 1961.
Stadhoudersplantsoen 25

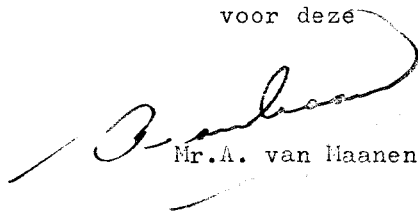
357.746.151

Sie. GIEHEIM

VERTROUWELIJK →

./ Ik heb de eer Uwe Excellentie hierbij een exemplaar aan te bieden van het maandoverzicht no. 5 van de B.V.D. over de maand mei 1961.

HET HOOFD VAN DE DIENST
voor deze

Mr. A. van Maanen

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
Plein 1813, no. 4
'S-GRAVENHAGE.-

26 OKT. 2001
Deze rubricering is
beëindigd na 5 jr.

~~VERTROUWELIJK~~

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No 5 1961

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 5 - 1961

(Tijdvak 1-5-'61 t/m 31-5-'61)

I N H O U D

	Blz.
I. <u>Communisme Internationaal</u>	
De Spaanse Communistische Partij	1
De Amnestiecampagne	4
II. <u>Activiteiten van de CPN</u>	
De 1 mei-viering	7
Het 20e partijcongres	7
Verkiezing nieuw partijbestuur	10
III. <u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
Comm. actie tegen Comité Proces Eichmann	12
De Pinkster-protestfietstocht (Volkel-Amsterdam)	13
IV. <u>Communistische activiteiten in het bedrijfsleven</u>	
Conferentie Wenen over 40-urige werkweek	16
Protesten tegen weigering 5-daagse werkweek	18
V. <u>Overige groeperingen</u>	
De 1 mei-viering van de SWP	20
SWP-kritiek op het sectarisme-stalinisme in de CPN	20
Het Internationaal Contact Bulletin	22
Amerika-Europa mars, San Francisco-Moskou	24

Overzicht van reizen van vooraanstaande Nederlandse en buitenlandse extremisten uit of naar Nederland.

Overzicht stakingen mei 1961

Agenda

H O O F D S T U K ICOMMUNISME INTERNATIONAALDe Spaanse Communistische PartijInleiding

Na het einde van de burgeroorlog in Spanje in 1939 en het aan de macht komen van generaal Franco werd de Spaanse communistische partij uiteraard verboden. Sindsdien kan zij in Spanje slechts een illegaal leven leiden - een lot dat zij deelt met alle andere partijen, die zich tegen de machtsgreep van Franco verzet hadden. Daarnaast bleef de CP-Spanje als partij-organisatie in het buitenland bestaan. Zij telt leden onder de talrijke Spaanse ballingen in Z. Frankrijk terwijl zich ook partijkaders in Moskou en Praag bevinden. Zo kunnen er nog partijcongressen gehouden worden en verklaringen van het centraal comité uitgegeven worden. De partij kan ook beschikken over de radiozender Espana Independiente, die zich in de Sowjet-Unie bevindt. Niettemin blijft de CP-Spanje een kleine partij. Het doctrinaire communisme valt ook moeilijk te aanvaarden voor de vaak individualistisch en anarchistisch ingestelde Spanjaard.

Na 1939 geraakte de CP-Spanje in het isolement, hetgeen nog versterkt werd doordat zij allerminst op goede voet stond met de andere Spaanse partijen waarmee zij tijdens de burgeroorlog had "samengewerkt". Immers met hulp van de Sowjet-Russische wapens hadden de Spaanse communisten in de jaren 1936-1939 afgerekend met o.a. de anarchisten, de trotskisten (POUM), de syndicalisten en nationalistische groeperingen van Basken en Catalanen.

Anders dan communistische partijen in vele andere landen streefde de geëmigreerde CP-Spanje er in de jaren tijdens en na de Tweede Wereldoorlog niet serieus naar om tot samenwerking met andere linkse oppositionele stromingen te komen. Zij meende dat zij alleen in staat zou zijn het regime van Franco omver te werpen. Steun van andere partijen was daarbij haars inziens niet nodig. Een poging om in 1945 gewapende communistische guerilla's vanuit Frankrijk in Spanje te laten opereren mislukte. Al deze factoren droegen ertoe bij dat de CP-Spanje geïsoleerd bleef staan.

Zelfkritiek op sectarisme en dogmatisme

Toen na 1950 en vooral na Stalins dood in 1953 en het 5e partijcongres in 1954 hoe langer hoe duidelijker gebleken was dat de tot dusverre "harde" tactiek en politiek geen enkel positief resultaat opleverde, ging de leiding van de CP-Spanje nieuwe wegen zoeken. Na 1954 werd tegenover de andere oppositiegroeperingen een tegemoetkomende houding aangenomen en in juli 1956 gaf het centraal comité een verklaring uit waarin het zich uitsprak voor een politiek van nationale verzoening.

Een openlijke erkenning dat de partij jarenlang een verkeerde koers gevolgd had werd eerst in 1958 gegeven na de conferentie van de 12 blokpartijen in Moskou in november 1957. Op deze bijeenkomst werden de posities en de tactiek van het internationale communisme, zoals die zich ontwikkeld hadden na het 20ste CPSU-congres in februari 1956 (destalinisatie en vreedzame coëxistentie) besproken en in verklaringen vastgelegd. Op deze conferentie werd waarschijnlijk ernstige kritiek geïoefend op de CP-Spanje. Naar aanleiding hiervan gaf het centraal comité van de Spaanse CP een verklaring uit, waarin het ernstige zelfkritiek beled. In de verklaring van de 12 blok-CP-en werd met nadruk gesteld dat het revisionisme het hoofdgevaar voor de communistische partijen vormde. Daarnaast moest gewaakt worden tegen sectarisme en dogmatisme. De CP-Spanje onderschreef de verklaring der 12 CP-en, maar zij stelde met nadruk dat voor haar het dogmatisme en het sectarisme het hoofdgevaar vormden. De oorzaken hiervan, aldus het centraal comité zijn te vinden in de maatschappelijke ontwikkeling in Spanje, waar in het politieke leven nog veel middeleeuwse trekken van fanatisme en onverzoenlijkheid behouden bleven. De communistische partij had verder in de eerste jaren van haar bestaan te kampen gehad met een zwakke leiding, die nog geen duidelijk inzicht bezat van de communistische theorie en organisatiebeginselen. Deze factoren bevorderden het ontstaan van sectarische en dogmatische opvattingen. Deze uitte zich door het afwijzen van alles wat nieuw is, door de veranderingen in de maatschappij niet waar te nemen en door geen gebruik te maken van de mogelijkheden, die geboden worden. Dogmatisme en sectarisme leiden er toe op de massa's neer te zien en zich in de eigen sfeer op te sluiten, waardoor men in het isolement geraakt. De "interne democratie" wordt daardoor niet ontwikkeld hetgeen de kracht van de partij verlamt.

Sectarisme blijkt uit het niet begrijpen van de rol van de massa, waardoor de partij niet de noodzaak inziet, om haar steun te winnen. Voorts ziet men de negatieve aspecten van de situatie te somber in. Bovendien wordt de potentiële kracht van eventuele bondgenoten onderschat. Door al deze factoren komt met niet tot het gebruik maken van - ook legale - mogelijkheden tot actie. Dogmatisme maakt dat de partij niet soepel manoeuvreren kan en leidt er toe verouderde stellingen te verdedigen en zich meer met de letter dan met de geest van de theorie van het communisme bezig te houden.

Na deze analyse stelt het Spaanse centraal comité dat de partij zich thans beijvert deze dogmatische en sectarische opvattingen te overwinnen. Hoewel sectarisme en dogmatisme het hoofdgevaar vormen moet de partij, aldus het centraal comité, zich ook bewust zijn van de gevaren die het rechtse opportunisme oplevert. Teveel nadruk leggen op legale mogelijkheden om het Franco-regime te bestrijden kan slechts verkeerde illusies bij de massa opwekken en tot opportunisme leiden. Ook een opvatting over verzoening van alle Spanjaarden, enkel terwille van de verzoening, die geen rekening houdt met de noodzaak om klassenstrijd te blijven voeren kan leiden tot opportunistische inzichten. Tot zover de verklaring van het centraal comité van februari 1958.

De CP-Spanje behoort hiermee tot de zeer weinige communistische partijen, die destijds erkenden dat zij een sectarische en dogmatische instelling hadden. Vrijwel alle andere CP-en volgden de lijn van de verklaring van Moskou (november 1957) en legden de nadruk op het hoofdgevaar van revisionistische en opportunistische afwijkingen, terwijl de gevaren van sectarisme en dogmatisme slechts min of meer terloops vermeld werden omdat zij nu eenmaal in deze verklaring genoemd waren.

Verbreking van het isolement

Met het afwijzen van het sectarisme en het dogmatisme ging de CP-Spanje naar buiten een politiek voeren om te trachten zich uit haar isolement te bevrijden. Een poging het pad te effenen voor een toekomstige samenwerking met anderen, is te vinden in de verklaring van het centraal comité van juli 1956 waarin het zich uitsprak voor een nationale verzoening. Het vroegere denkbeeld dat de Franco dictatuur alleen door een nieuwe burgeroorlog - een schrikbeeld voor iedere Spanjaard -

ten val gebracht zou kunnen worden, werd hiermee verworpen. In latere officiële verklaringen werd deze gedachte nader uitgewerkt. Het alternatief voor de Franco-dictatuur, zo wordt gesteld, is niet het communisme, maar de democratie. De communistische politiek van nationale verzoening wil nadrukkelijk niet zeggen dat er geen klassenstrijd meer zal bestaan. Als de democratie maar eenmaal hersteld is kan de klassenstrijd worden gevoerd zonder burgeroorlog en bloedvergieten.

Na 1958 koerst de CP-Spanje zowel in de emigratie als in de illegaliteit steeds duidelijker op een politiek van samenwerking met andere oppositionele groeperingen van Franco. Deze politiek is gebaseerd op nationale verzoening, vreedzame omverwerping van het huidige regime o.m. door een nationale staking. Dat dit streven niet zonder uitwerking bleef, kan blijken uit het feit dat in 1958 de CP-Spanje nog geheel alleen stond in het uitroepen van een Nationale Verzoeningsdag, terwijl volgens een eigen verklaring in juli 1959 reeds 12 verschillende politieke groeperingen de oproep van de CP-Spanje een nationale staking te bewerkstelligen ondersteunden. Deze staking leverde weliswaar niet het door de communisten verwachte succes op maar zou de positie van de partij toch versterkt hebben.

Op het 6e congres van de CP-Spanje dat van 28 - 31 januari 1960 ergens buiten Spanje plaatsvond, werd deze politiek onderstreept. Het congres bepleitte het tot standbrengen van eenheid van onderop door middel van permanente actiecomité's in de bedrijven tegen werkloosheid. Het congres nodigde 18 oppositiegroepjes uit zo spoedig mogelijk een ronde tafelconferentie te beleggen om te trachten een voor allen aenvaardbare vorm van samenwerking te vinden in de strijd tegen Franco. Volgens het congres zou dit het beste kunnen geschieden door een vreedzame nationale staking.

Het congres sprak nogmaals uit dat de partij zich van sectarische en dogmatische opvattingen, die nog steeds bestonden, moest bevrijden. Met voldoening werd overigens geconstateerd dat het Joegoslavische revisionisme geen weerklank in de partijgelederen gevonden had.

De amnestiecampagne (zie MO 3, 1961 pag. 17)

Op het 6e congres van de CP-Spanje (januari 1960) werd ook het streven naar amnestie voor alle politieke gevangenen van welke partij zij ook mochten zijn en voor de vrije terugkeer van de bannelingen, die

in 1939 de vlucht naar het buitenland genomen hadden, als officiëel punt in het partijprogram opgenomen. Dit streven past geheel in de pogingen van de Spaanse CP zich verder uit haar isolement te bevrijden en sluit aan bij de door haar gepropageerde verzoeningspolitiek. Om ook de openbare mening in W. Europa en het grotendeels Spaans sprekende Latijns Amerika - waar bovendien veel Spaanse ballingen verblijven - voor deze campagne te winnen zocht en vond de CP-Spanje welwillende steun bij de zusterpartijen en de internationale mantelorganisaties. Aangenomen mag worden dat in dergelijke gevallen van te voren overleg tussen de CP-Spanje met de CPSU heeft plaats gevonden.

In november 1959 vond reeds te Parijs een bijeenkomst ten gunste van de Spaanse politieke gevangenen en ballingen plaats, waar een oproep tot amnestie werd aangenomen. Op deze bijeenkomst werd een "Comité de patronage" opgericht, waarin vooraanstaande leden van het centraal comité van de PCF zitting hadden. Dit comité slaagde erin met de hulp van de PCF en de communistische vakbeweging (CGT) enige duizenden handtekeningen voor bovengenoemde oproep te verzamelen. Deze werden aan de Spaanse Ambassade te Parijs aangeboden.

In 1960 en 1961 werd de amnestiecampagne zowel in Latijns-Amerika als in West-Europa gevoerd.

In september 1960 kwamen vertegenwoordigers van communistische partijen uit achttien Latijns-Amerikaanse staten bijeen op een conferentie, waar ook een delegatie van de CP-Spanje aan deelnam. Een resolutie werd op deze conferentie aangenomen waarin voor amnestie aan Spaanse politieke gevangenen gepleit werd.

Vervolgens vond te Sao Paulo de eerste Latijns-Amerikaanse conferentie voor amnestie aan politieke gevangenen in Spanje en Portugal plaats, in januari 1961 gevolgd door een soortgelijke conferentie in Montevideo. Voor wat W. Europa betreft, moet gewezen worden op een bespreking in juni 1960 van delegaties van de CP-Spanje en de PCF. Na afloop werd een verklaring gepubliceerd waarin de PCF o.m. op zich nam een brede amnestiecampagne voor politieke gevangenen en ballingen uit Spanje te organiseren. Opvallend was dat tot de Franse delegatie op deze bijeenkomst ook George Gosnat - de penningmeester van de PCF - behoorde. Mogelijk was hij aanwezig om financiële steun aan de amnestiecampagne toe te zeggen en te regelen.

Met actieve steun van de PCF werd vervolgens een "Comité van West-Europese landen voor amnestie aan Spaanse politieke gevangenen en

bannelingen" opgericht. Medio februari 1961 kondigde dit comité op een persconferentie te Toulouse aan dat er op 25 en 26 maart te Parijs een amnestieconferentie zou worden belegd. Voor deze conferentie werd door de communistische pers en de internationale mantelorganisaties krachtig propaganda gemaakt. De opzet vele vooraanstaande niet-communistische personen voor deze conferentie te winnen, slaagde.

Hiermee werd een prachtige kans benut grote delen van de openbare mening, die anders voor communistische propaganda niet te bereiken vallen in een in wezen communistische campagne te betrekken. Geheel volgens communistische tactiek werd in het buitenland de amnestiecampagne gevoerd door een "neutrale" organisatie, terwijl - zoals uit het vorenstaande blijkt - er in feite sprake is van een communistische opzet. Het comité van West-Europese landen voor amnestie aan Spaanse politieke gevangenen en bannelingen vertoont dan ook alle trekken van een communistische mantelorganisatie.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

1 mei-viering

De geestdriftige beschouwingen in De Waarheid over de 72e viering van de 1e mei, die allerwege gekenmerkt zou zijn geweest door vreugde en optimisme hebben de door de partij georganiseerde betogingen en meetings op de gebruikelijke wijze overbelicht. Afgezien van de manifestaties in "de hoofdstad van de arbeidersbeweging", Amsterdam, waar 2000 à 2500 deelnemers aan het 1 mei-feest nog enigszins het karakter van een "massademonstratie" gaven, moet de viering van de "Dag van de Arbeid" voor de partij over het algemeen een teleurstelling zijn geweest. Gebrek aan belangstelling maakte in tal van plaatsen de betogingen tot schamele vertoningen. Blijkbaar gaven de arbeiders aan de vrije (Koninginne)dag liever een andere bestemming.

Het "rode" Zaandam bracht niet meer dan 150 belangstellenden bijeen; steden als Dordrecht en Leiden brachten het niet verder dan lusteloze bijeenkomsten van slechts 30 à 35 personen.

De 1 mei-viering, die evenals vorig jaar was voorbereid door de districtsbesturen en niet zoals vroeger gebruikelijk door comité's met een brede basis, stonden in het teken van de strijd voor lotsverbetering, voor de 5-daagse werkweek en voor een neutraal en atoomvrij Nederland. Het waren vooral ontwikkelingen in het buitenland (Gagarin, Cuba en Algerije), die gehanteerd werden om de deelnemers tot enthousiasme op te wekken.

Het 20ste partijcongres der CPN

De betekenis van het congres

Nadat besloten was met Pinksteren het 20ste partijcongres te houden, werd in partijkringen herhaaldelijk naar voren gebracht, dat men zich op dit congres minder op internationale kwesties zou oriënteren om de nationale positie van de partij meer centraal te stellen. Dit streven kwam onder meer tot uitdrukking in de "Stellingen voor de discussie op het partijcongres" (zie MO 4-1961).

Volgt men in het algemeen de praktijk de nationale taken van de

partij af te leiden uit de internationale situatie, vanuit communis-
tisch oogpunt bezien, en de eigen betekenis en de -al dan niet vermeen-
de -politieke successen af te schilderen tegen de achtergrond van de
vorderingen van het wereldcommunisme, nu wenste men zich voor alles
nuchter te bezinnen op het werk dat hier voor de hand lag.

Het 20ste congres presenteerde daarmee een partij, die voor een
ogenblik haar indrukwekkende, maar in zeker opzicht geleende aankleding
niet zo nadrukkelijk liet uitkomen. Wat overbleef had een schamel aan-
zien: een kleine partij, met hoge aspiraties weliswaar, deel uitmakend
van de beweging van het wereldcommunisme, maar met weinig bezieling,
door tal van vijandschappen van politiek anders-denkenenden geïsoleerd,
een partij die onder het beleid van Paul de Groot in de loop der jaren
veel van haar betekenis heeft verloren.

Kon het 19e congres gekarakteriseerd worden als "het congres van
Paul de Groot", omdat hij toen na het conflict met de "revisionisten"
opnieuw als leider van de CPN werd bevestigd, het laatste kan "het con-
gres van het werk van Paul de Groot" worden genoemd, omdat de terugge-
lopen invloed van zijn partij in het nationale vlak bezien daarop vrij
duidelijk aan de dag trad.

Het 20ste congres kan als weinig belangwekkend gekenschetst wor-
den. Het enige agendapunt dat er betekenis aan had kunnen geven, nl.
het definitief vaststellen van het beginselprogram, werd tot 1962, wan-
neer een buitengewoon partijcongres zal worden gehouden, uitgesteld.
De indruk bestaat, dat de CPN-leiding tot dit uitstel heeft besloten
omdat men wil afwachten hoe de verhoudingen in het internationale com-
munisme - waarbij vooral te denken valt aan de controverse Moskou-
Peking - zich ontwikkelen. In het najaar van 1961 vindt bovendien het
XXIIste congres van de CPSU plaats, waarop voor het eerst sinds 1918
een herziening van het program van de Sowjet-partij aan de orde zal
komen.

De inleiding van Paul de Groot

De inleiding van Paul de Groot, op de congres-agenda aangekondigd
als het verslag van het partijbestuur, was niet veel meer dan een nieuwe
parafraze van de door de partij reeds sinds jaar en dag gepropageerde
politieke gedachten.

Zich baserend op de "Stellingen voor de discussie" onderstreepte
De Groot het belang van de strijd voor lotsverbetering, waarin hij de

metaalarbeiders de voorvechters noemde, en legde hij verband tussen het achterblijvende welvaartsniveau van de werkende bevolking en de stijgende militaire uitgaven.

Hiervan uitgaande belichtte hij de internationale achtergrond van de regeringspolitiek. Het volgen van de door Amerika en West-Duitsland uitgezette oorlogskoers achtte hij, behalve schadelijk in zijn neven-effect op de welvaart van de arbeiders, ook gevaarlijk en nutteloos, omdat de imperialisten onder de huidige internationale verhoudingen geen succes meer te verwachten zouden hebben van een eventueel gewelddadig optreden. Als alternatief stelde hij voor, dat Nederland - desnoods als NAVO-partner - een neutrale positie zou kiezen tussen Oost en West en van atoombewapening zou afzien.

Met betrekking tot de kwestie Nieuw-Guinea, waaraan hij een belangrijk deel van zijn congresrede wijdde, betoogde De Groot, dat een rechtvaardige oplossing niet via de UNO bereikbaar is. Er geen twijfel over latend, dat hij onder een rechtvaardige oplossing slechts de vreedzame overdracht van het omstreden Rijksdeel aan Indonesië verstond, bepleitte hij daarom rechtstreekse onderhandelingen terzake tussen Nederland en de Republiek.

De Groot stelde vervolgens met voldoening vast, dat de partij de strijd tegen de revisionisten van de SWP met ere had doorstaan, maar waarschuwde er tevens voor, dat de reactie hen, al dan niet samen met hun "vrienden van de PSP" ongetwijfeld nog zou gebruiken om de partij bij de a.s. verkiezingen afbreuk te doen. Daarom riep hij op tot een intensieve voorbereiding van deze verkiezingen.

Met een verwijzing naar de conferentie van de 81 partijen te Moskou besloot hij zijn rede.

Discussie

De discussie naar aanleiding van De Groot's rede typeerde de matte stemming die het congres overheerste. Enkele partijbestuurders bespraken volgens opdracht een aantal zaken van algemeen partijbelang, onderwerpen dus, die in feite nog tot het "verslag van het partijbestuur" te rekenen zouden zijn. Afgezien van wat zij naar voren brachten waren de discussiebijdragen van de afgevaardigden vlak en weinig zeggend. Wanneer men zich niet in prijzende bewoordingen uitliet over de algemene lijn van de partijpolitiek, verloor men zich in detailkwesties die vaak van niet meer dan plaatselijk belang waren. Geen van de spre-

kers waagde het een oorspronkelijke gedachte naar voren te brengen of kritiek te brengen, uitgaande boven datgene wat door het bekende communistische ritueel van "kritiek en zelfkritiek" wordt voorgeschreven.

Financieel verslag

In een besloten, huishoudelijke zitting bracht een contrôlecommissie verslag uit over financiële aangelegenheden. Hoewel de afgevaardigden ternauwernood in de gelegenheid werden gesteld zich over het financiële beleid van het partijbestuur een oordeel te vormen, verklaarden zij zich bij de stemming "in goed vertrouwen" allen met de verantwoording accoord.

Verkiezing van het partijbestuur

Bij de verkiezing van de nieuwe partijbestuurders hadden de afgevaardigden er geen moeite mee de kandidaten naar wie de voorkeur van de partijleiding uitging van de andere te onderscheiden. Zij kregen, zoals gewoonlijk, een lijst met namen gepresenteerd, waarbij die van de aanbevolen kandidaten boven de bekende, betekenisvolle streep prijkten en die van de niet aanbevolen kandidaten daaronder werden opgesomd. Overeenkomstig hetgeen van hen verwacht werd kozen zij praktisch met algemene stemmen de 37 kandidaten "boven de streep".

Met enkele minder betekende figuren verdween met deze verkiezing het lid van de Eerste Kamer, Harm Haken, uit de partijleiding. In verband met zijn slechte gezondheid en zijn drukke werkzaamheden zou hij hierom zelf hebben verzocht. Met dit "verzoek" zal echter de ernstige kritiek waaraan hij de laatste tijd heeft blootgestaan ongetwijfeld iets te maken hebben.

Met de verkiezing van enkele partijgenoten die uitdrukkelijk als politiek-actieve bedrijfsarbeiders naar voren werden geschoven heeft de partijleiding waarschijnlijk het belang van het bedrijfswerk en de in-tredepolitiek in het NVV willen onderstrepen.

Buitenlandse vertegenwoordiging

Met verontwaardiging namen de congresgangers kennis van het feit, dat visa waren geweigerd aan vertegenwoordigers van enkele communis-

tische partijen van achter het ijzeren gordijn (o.a. uit de Sowjet-Unie en uit China), die het congres hadden willen bezoeken. Met des te meer enthousiasme ontvingen zij de vertegenwoordigers van de Engelse, Franse, Belgische en Deense zusterpartijen, die het congres tijdens de besloten zitting toespraken.

Van de begroetingen die door niet minder dan 38 zusterpartijen waren gezonden werden vooral de telegrammen uit de Sowjet-Unie en Cuba en de brief van de Partai Komunis Indonesia met hartelijk applaus ontvangen.

Een oproep en een resolutie

De "Stellingen voor de discussie" bevatten slechts enkele alinea's over het probleem Nieuw-Guinea.

Mede in verband echter met het feit, dat deze kwestie na de publicatie van de Stellingen meer in de belangstelling was gekomen, werd hieraan op het congres bijzondere aandacht besteed. Paul de Groot wijdde er een goed deel van zijn rede aan, terwijl ook op verschillende andere momenten bleek, hoe na deze zaak de communisten aan het hart ligt. In de laatste congreszitting b.v. werd een bandopname van een door Soekarno uitgesproken rede over moderne vormen van imperialisme ten gehore gebracht.

Tenslotte werd met betrekking tot Nieuw-Guinea een speciale oproep ontworpen, waarin werd aangedrongen op onmiddellijke en rechtstreekse onderhandelingen tussen Nederland en Indonesië over een vreedzame regeling.

In een afzonderlijke resolutie hechtte het congres zijn goedkeuring aan de "Stellingen voor het partijcongres" en aan het verslag van de algemeen secretaris van de partij. Besloten werd, dat deze Stellingen en de redevoering van Paul de Groot de richtlijnen zullen vormen voor het werk van de partij in de komende tijd. Bijzondere nadruk werd daarbij gelegd op de strijd voor betere arbeidsvoorwaarden, voor de eenheid van de arbeidersklasse en voor de versterking van de partij door middel van een degelijke verkiezingsvoorbereiding en verbreiding van de communistische pers.

Besluit

De gebeurtenissen rond het congres zijn in De Waarheid met een serie enthousiaste beschouwingen afgerond. Een van de hoofdartikelen gewaagde van het congres als een demonstratie van nieuwe kracht en eenheid.

H O O F D S T U K   I I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Communistische actie tegen Comité Proces Eichmann

Op 12 april 1961 werd in Krasnapolsky in Amsterdam een openbare vergadering belegd waar, aan de vooravond van het proces tegen Eichmann, door een aantal sprekers "getuigenis" is afgelegd. (Zie MO 4-1961). De bijeenkomst was georganiseerd door een Comité Proces Eichmann, waarin, op initiatief van de Socialistische Werkers Partij (SWP), verschillende groeperingen samenwerkten. De vergadering stond onder voorzitterschap van Gerben Wagenaar.

In de sfeer van haat en nijd tussen de CPN en de SWP is het niet meer dan natuurlijk, dat eerstgenoemde partij achter de schermen zijn uiterste best gedaan heeft deze bijeenkomst in discrediet te brengen. Voor het gewone CPN-lid zijn deze machinaties verborgen gebleven. Op 11 april, één dag voor de vergadering in Krasnapolsky, verscheen in De Waarheid slechts een artikeltje onder de kop "Misleiding", waarin de goede trouw van het Comité in twijfel getrokken werd. Het blad suggereerde, dat het was opgezet ter bescherming van bepaalde West-Duitse belangen. Zachtmoedig vermeldde het ook, dat enkele van de aangekondigde sprekers waarschijnlijk misleid waren, dat één ervan zich reeds had teruggetrokken en dat anderen hopelijk zouden volgen.

Onvermeld bleef uiteraard het optreden van enige CPN-leden, die een verre van fraaie rol speelden in een poging om de vergadering te doen mislukken. De CPN-leiding was vooral gebelgd over het feit, dat voor de vergadering van het Comité Proces Eichmann een spreker was aangekondigd, die de partij gaarne voor zichzelf had gehouden. Het betrof Dr. J. Soetendorp, rabbijn van de Liberaal Joodse Gemeente in Amsterdam, die ook wel eens was opgetreden voor het Nederlandse Auschwitz Comité, dat uitstekend gecamoufleerd via Verenigd Verzet 1940-1945 door de CPN wordt bestuurd.

Ook Hella Haasse (Hella S. Lelyveld-Haasse) was als spreekster genoemd. In CPN-kringen overwoog men, dat een terugtreden van deze po-

pulaire schrijfster, die in brede kringen bekendheid geniet, aan het Comité Proces Eichmann wellicht grote schade zou berokkenen.

Aan Eva Korper-Eijzenstadt en Judith Wolf-Oostenbroek, beiden trouwe werkers in de CPN, werd derhalve opgedragen pogingen in het werk te stellen deze twee mensen van een spreekbeurt te weerhouden. Met een tussenpoos van enige dagen waarschuwden zij Hella Haasse telefonisch voor het communistische, respectievelijk fascistische (!) karakter van het Comité Proces Eichmann.

Toen enige dagen nadier bekend werd, dat Hella Haasse zich had teruggetrokken als spreekster, meende de CPN een overwinning nabij. (De schrijfster moest overigens onverwacht naar het buitenland en richtte een brief aan de bijeenkomst in Krasnapolsky, die ter vergadering werd voorgelezen).

Aan de communiste Jo Moreu-Sprietsma was opdracht gegeven om rabbijn Soetendorp te "bewerken". Zij bracht hem persoonlijk een bezoek en verklaarde hem te willen waarschuwen tegen het Comité Proces Eichmann: wist de rabbijn wel, dat dit een communistisch bijwagentje was en dat Hella Haasse zich er al van had gedistancieerd?

Haar optreden had echter niet het gewenste resultaat, zodat Judith Wolf toen ten tonele verscheen. Haar bezoek had echter een dramatisch verloop. Toen de rabbijn - die zich kennelijk zelf op de hoogte gesteld had van de ware toedracht - niet van haar wenste aan te nemen, dat het Comité Proces Eichmann door nazi-elementen uit West-Duitsland werd ondersteund, heeft zij hem voor "fascist" uitgescholden. Dr. Soetendorp heeft haar daarop de deur gewezen.

Jeugdbeweging

De Pinkster-protestfietstocht (MO 4-blz. 16)

Met Pinksteren werd de protest-fietstocht Volkel-Soesterberg-Amsterdam verreden. De deelnemers hadden te kampen met regen en harde tegenwind, die weliswaar slechts weinigen deden uitvallen, maar tevens oorzaak waren van geringe belangstelling van het publiek, zowel langs de weg als in de plaatsen, waar de tocht doorheen voerde. Op zaterdagmiddag 20 mei verschenen in Volkel circa 240 jongeren aan de start. Op weg naar Arnhem sloten nog enkele tientallen zich bij hen aan tot

een totaal van ongeveer 280.

Deze hoofdgroep kwam - met andere belangstellenden - te Arnhem in het gebouw Musis Sacrum bijeen, waar zij werd toegesproken door Dr. W.H. van Dobben, lid van de Nederlandse Vredesraad. Voor een gehoor van 700 personen laakte deze de houding van de Nederlandse regering t.a.v. het grote gevaar, veroorzaakt door de aanwezigheid van atoomwapens op Nederlands grondgebied. De jongelui (circa 80% van de aanwezigen was jonger dan twintig jaar) toonden veel belangstelling voor elkaar, doch weinig voor de spreker.

Op de Eerste Pinksterdag werd de tocht in de richting Soest voortgezet. Een groepje bromfietzers en een ANJV-drumband reden vooruit om in de gemeenten langs de route de komst van de colonne aan te kondigen en pamfletten te verspreiden, waarin de bedoeling van de fietstocht was omschreven. De band kon echter slechts in Soest optreden, omdat men verzuimd had elders de vereiste vergunningen aan te vragen.

Die dag voegden zich drie andere groepen bij de "hoofdmacht". Eén daarvan omvatte 70 jongeren uit Zuid-Holland, voornamelijk Rotterdam en Den Haag, die de dag tevoren via Sliedrecht en Gorinchem naar Leerdam waren gekomen en daar nat en wel op een particulier terrein tegen betaling van f 80,-- in tenten hadden overnacht.

De tweede groep kwam uit de noordelijke provincies. Zij hadden de nacht van zaterdag op zondag in Meppel doorgebracht en waren op Eerste Pinksterdag reeds vroeg per bus naar Harderwijk gebracht. Van daar fietsten zij via Putten, Nijkerk en Scherpenzeel (waar uit voorzorg de plaatselijke café's waren gesloten) naar het Zuiden. De derde groep was op zaterdag uit Haarlem en Amsterdam vertrokken en had in Soest overnacht. Toen deze zich bij de grote colonne had aangesloten waren er circa 400 deelnemers.

De CPN, de Algemene Bond van Werkers in het Bouwbedrijf (aangesloten bij het Centrum), Verenigd Verzet en het Amsterdamse vredescomité hadden bovendien in de hoofdstad - zij het met moeite - een aantal ouderen (voor het merendeel 60 jaar en ouder) opgetrommeld om met 10 gecharterde bussen de wielrijdersdemonstratie te ondersteunen.

De demonstranten gedroegen zich in het algemeen ordelijk. De organisatie was uitstekend verzorgd en vrijwel overal hield men zich aan de aanwijzingen van de politie. Slechts in Ede zagen enige bromfietzers kans om, tegen de overheidsbevelen in, in het dorp pamfletten te ver-

spreiden. De wielrijders hebben die dag nog vrij lang moeten wachten voor een afzetting ten behoeve van de Ronde van Nederland en deden dat zonder morren.

Op zondagavond kwamen zij in het Openluchttheater in Soest bijeen. De bekende Ds W.S.H. van Dalen, lid van de Nederlandse Vredesraad, voerde daar het woord voor circa 1000 belangstellenden. Hij hekelde de macht van het geld en van het militarisme, dat de atoomkoppen in ons land wil houden.

De fietsers overnachtten in Bilthoven en Soest. Op de Tweede Pinksterdag reden zij door naar Amsterdam. Onderweg voegden zich nog nieuwe rijders bij de troep, zodat laat in de middag circa 750 deelnemers per fiets en bromfiets in de hoofdstad arriveerden.

Hoewel de hoofdstedelijke politie de colonne wegens de Pinksterdrukte in kleinere eenheden door de stad loodste, heeft de tocht door het grote aantal deelnemers daar toch wel indruk gemaakt.

De (korte) slotmeeting in het Amsterdamse Flevopark verliep rommelig. Het park zelf ligt buiten het bebouwde gedeelte van de stad en is dus voor demonstratieve bijeenkomsten weinig geschikt. Voorts bleek de geluidsinstallatie van onzekere stabiliteit, waardoor onverwachte stilten invielen. Bovendien arriveerden de vermoeide deelnemers aan de fietstocht, die tezamen met een groep Amsterdammers te voet door de stad naar het vergaderterrein gingen, meer dan een uur te laat. Het orkest The Skymasters, geëngageerd om in het Flevopark voor de juiste stemming te zorgen, was dan ook reeds lang uitgespeeld toen de stoet eindelijk het terrein bereikte.

Jan de Boo, lid van de dagelijkse leiding van het ANJV kondigde op deze bijeenkomst aan, dat nieuwe initiatieven genomen zullen worden om de krachten tegen de atoombewapening te bundelen. De actie van het comité Pinkster-protestfietstocht zal dus wellicht worden gecontinueerd.

H O O F D S T U K IV

COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN IN HET BEDRIJFSLEVEN

Een conferentie te Wenen

In maart hebben zowel het Centrum (de voormalige EVC-1958) als de "oude" EVC bezoek gehad van een WVV-functionaris uit Praag, die kwam meedelen dat een aantal Oostenrijkse vakbondsbestuurders bezig was met het organiseren van een conferentie over de 40-urige werkweek. Beide Nederlandse organisaties werden uitgenodigd daartoe van 5 tot 7 mei afgevaardigden naar Wenen te zenden. Alleen de "oude" EVC heeft aan dit verzoek gevolg gegeven. Ze zond een delegatie van 3 man naar Wenen. De reden dat het Centrum verstek liet gaan, lag vermoedelijk in het feit dat 3 van de 4 stafbestuurders van het Centrum omstreeks dezelfde periode reeds buitenlandse afspraken hadden. Twee van hen (Hartog en Van Dillen) hebben n.l. de 1-mei-festiviteiten te Moskou meegevierd, terwijl een derde staflid, F. Meis, op 4 mei naar Boedapest reisde voor bijwoning van een conferentie van de VVI-Transport. Diverse andere kopstukken van het Centrum die tevens een bestuursfunctie in de CPN vervullen, hadden het volhandig met de voorbereiding van het 20ste partijcongres (20-22 mei) en konden uit dien hoofde moeilijk worden gemist.

De communistische pers heeft voor zover bekend geen gewag gemaakt van de conferentie te Wenen. Ook de periodieken van het Wereldvakverbond schreven er tot dusverre niet over. Wel bevatte het aprilnummer van "World Trade Union Movement" een verslag van een discussie over de verkorting van de arbeidsduur. Aan dit gesprek, onder leiding van de WVV-secretaris Marcel Bras, hadden verschillende leidende figuren uit de Vakverenigingsinternationales deelgenomen. Het artikel sloot met een verklaring van Bras over de noodzakelijkheid, dat de werkers uit de Europese landen over dit onderwerp van gedachten zouden wisselen. Met geen woord werd echter verwezen naar de op stapel staande conferentie te Wenen. Ten deze is de fictie volgehouden als zou die bijeenkomst uit het initiatief van een Oostenrijks comité zijn geboren.

De algemene raad van het Wereldvakverbond had echter reeds in zijn laatste zitting (van 5 tot 9 juni '59 te Peking) besloten een Euro-

pese conferentie over de invoering van de 40-urige werkweek bijeen te roepen.

De EVC-delegatie heeft na terugkomst verslag uitgebracht aan het verbondsbestuur. In het mei-nummer van "Werkend Nederland" werd er een hoofdartikel over gepubliceerd. Ook hieruit valt niet op te maken dat de bijeenkomst achter de schermen door het WVV secretariaat was georganiseerd.

De conferentie werd geopend door een Oostenrijker. De voorzitter van het voorbereidingscomité, zekere Ernst Schmidt, zwaaide lof toe aan de Sowjet-Unie en waarschuwde tegen de illusie als zou in West-Europa de 40-urige werkweek door overleg tussen werkgevers en werknemers te bereiken zijn. Gemeenschappelijke actie van de werknemers van alle richtingen beval hij aan als het enige doeltreffende middel.

De WVV-secretaris Marcel Bras, die later het woord voerde, deed alsof hij slechts als genodigde aanwezig was. Hij beweerde van Saillant opdracht gekregen te hebben ter conferentie uiteen te zetten hoe het WVV-secretariaat over het onderwerp in kwestie dacht. Hij stelde o.m. voor dat de conferentie zich zou wenden tot de Internationale Arbeids Conferentie, die in juni van dit jaar weer, als gebruikelijk, te Genève bijeenkomt. Echter mochten de congresgangers daarbij niet uit het oog verliezen dat alleen door het gezamenlijke optreden van alle vakbonden werkelijke resultaten konden worden bereikt.

Behalve Schmidt en Bras hebben nog een twaalftal afgevaardigden het woord gevoerd. Onder hen was ook de EVC-gedelegeerde W. Verduin die het tempo van de arbeidstijdverkorting in Nederland niet onbevredigend noemde.

De conferentie werd bezocht door 138 gedelegeerden uit de volgende dertien landen: België, Denemarken, Duitse Bondsrepubliek, Engeland, Finland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen en Zweden. Van de Sowjet-bloklanden had alleen de Poolse delegatie een inreisvisum van de Oostenrijkse regering gekregen. Uit Japan waren namens de algemene raad van Japanse vakbonden (de OHJO) 3 waarnemers verschenen. De WVV-leiding was vertegenwoordigd door M. Bras, D. Banchieri en G. Casadei.

De conferentie deed een "oproep" uitgaan en stelde een uitvoerige

"verklaring" over de verkorting van de arbeidsduur samen. De communistische propaganda ligt er duimen dik op. De kern daarvan is, dat een geleidelijke vermindering van de arbeidsduur met behoud van loon onder het "kapitalistische" stelsel een onbereikbaar ideaal is; alleen in de Sowjet-Unie en de volksdemocratieën zouden de voorwaarden daartoe aanwezig zijn. De technische vooruitgang, de automatisering, zou in West-Europa voor de arbeiders nadelig zijn, in de Sowjet-Unie echter zegenrijk.

Overeenkomstig de suggestie van Marcel Bras zond de conferentie een "memorandum" aan de Internationale Arbeids Organisatie te Genève. De strekking van dit stuk komt uiteraard overeen met de reeds genoemde "oproep" en "verklaring". Er wordt in gereleveerd dat de Internationale Arbeids Conferentie te Genève in juni 1961 waarschijnlijk tot overeenstemming zal komen over een internationale regeling van de arbeidsduur. De gedelegeerden verzoeken daarbij met hun memorandum rekening te houden.

Uit het voorgaande moge duidelijk zijn dat de communisten het actuele onderwerp van de werktijdverkorting als voertuig voor hun "eenheids"-propaganda hadden uitgekozen. Ter conferentie werd bekendgemaakt dat ruim 80 aanwezigen waren aangesloten bij bonden ressorterende onder het Internationaal Verbond van Vrije Vakverenigingen. Dit behoeft natuurlijk niet te betekenen dat zij geen communisten zouden kunnen zijn. In de meeste West-Europese landen bestaan immers geen afzonderlijke communistische vakbonden. Overigens waren deze personen niet namens een bond aanwezig en vertegenwoordigden zij dus alleen zichzelf. Van communistische kant hecht men blijkbaar om propagandistische redenen toch veel waarde aan deze schijn van eenheid. Men is er voortdurend op uit te suggereren dat men niet alleen namens de eigen aanhang spreekt, doch ook uit naam van vele anderen. De "verklaring" spreekt dan ook van "Wij, vakbondsfunctionarissen, gedelegeerden uit bedrijven, leden van ondernemingsraden uit 14 Europese landen, georganiseerd in vakbonden van alle richtingen....."

De 5-daagse werkweek

De "oude" EVC en communistisch gezinde gemeente-arbeiders te Amsterdam hebben ook een duit in het zakje willen doen bij de protesten tegen de - aanvankelijke - weigering der Regering om het besluit van

het Amsterdamse gemeentebestuur tot invoering van de 5-daagse werkweek goed te keuren.

De EVC beperkte zich tot een telegrafisch protest aan de Minister van Binnenlandse Zaken.

C Van CPN-zijde werd vooral geageerd onder het personeel van Publieke Werken te Amsterdam. Later heette het dat enkele ploegen van straatmakers het initiatief hadden genomen tot het opstellen van een petitionnement, waarin handhaving van het raadsbesluit werd gevraagd. De actie resulteerde in het zenden van een delegatie naar Den Haag op 12 mei. Volgens "De Waarheid" hadden ongeveer 1700 gemeente-ambtenaren de petitie ondertekend. Een drietal leden van de delegatie - G.J. Out, J. Moelee en J.P. Janbroers (allen aangesloten bij de CPN en actief in de communistische vakbeweging) - werd door de secretaris-generaal van het departement van Binnenlandse Zaken ontvangen.

C

H O O F D S T U K V

OVERIGE GROEPERINGS

De SWP

De 1 mei-viering

De SWP heeft ter viering van de eerste mei in één der zalen van Krasnapolsky te Amsterdam een openbare vergadering belegd. Henk Gortzak, die een vrij kleurloze rede hield, werd door de ongeveer 150 aanwezigen zonder veel interesse aangehoord. Voor partijbestuurder Alexander Jagtenberg, de karikaturist van De Brug, die ter vergadering als sneltekenaar optrad, toonde het publiek meer belangstelling. De verwachtingen van de partijleiding waren blijkbaar niet al te hoog gespannen. Men had althans bij het inrichten van de vergaderzaal slechts rekening gehouden met een bezoek van niet meer dan 200 personen.

De openbare vergadering te Utrecht, waaraan men een vrij grote publiciteit gegeven had, trok slechts een twintigtal bezoekers. Hiervan waren enkelen nog afkomstig uit Hilversum. Een SWP-voorstel om gezamenlijk met de PSP het één meifeest te vieren was naar verluidt door de PSP-afd. Utrecht afgewezen.

Te Rotterdam werd een besloten bijeenkomst gehouden, waaraan slechts enkele leden deelnamen.

Aanval op het sectarisme-stalinisme in de CPN

De Brug, het veertiendaagse orgaan van de SWP heeft tot dusver nog slechts weinig theoretische beschouwingen ten beste gegeven. In het nummer van 6 mei jl. wordt in een uitvoerig artikel een uiteenzetting gegeven van het begrip "stalinisme". Uit de aard der zaak wordt daarbij in de eerste plaats in beschouwing genomen het stalinisme zoals dat volgens de SWP-opvatting in de sectarische houding van CPN tot uitdrukking komt.

Als grondslag voor het Brug-artikel is genomen een beschouwing over het stalinisme van de Poolse hoogleraar Kolakowski voorkomende in diens boek "Der Mensch ohne Alternative" (Uitgave Piper-Verlag, München).

De Brug betoogt o.m., dat vele communisten degenen, die het dichtst bij hen staan met groter haat vervolgen dan de directe tegenstanders.

Deze houding vloeit, volgens het blad, voort uit de zucht naar zelfbehoud. De organisatie moet zodanig worden afgeschermd, dat daarbinnen geen veranderingen kunnen plaats vinden. In plaats van open te staan voor nieuwe impulsen van buitenaf, poogt men in het leven te blijven door zichzelf meer gewicht te geven.

Voor dergelijke partijen is zelfbehoud de enige zin van hun bestaan geworden. Het sectarisme is een voorteken van de dood van een organisatie. Het stalinisme is de levensvorm van een politieke secte. De partij van het stalinistische type heeft opgehouden een werktuig te zijn en is een doel op zichzelf geworden. De CPN, aldus het betoog, is daar een voorbeeld van.

C Kenmerkend voor het stalinisme zijn de pogingen om alles in een zwart-wit schema te persen. Door alle tegenstanders "zwart" voor te stellen, worden de verschillen tussen hen uitgewist. Dit heeft o.m. tot gevolg dat de communistische partij geen bondgenoten om zich heen kan verzamelen. In de stalinistische opvatting berust samenwerking niet op een compromis, maar op overheersing. De bondgenoten mogen geen eigen geluid laten horen. Wie het waagt, in welk vraagstuk ook, een kritisch geluid te laten horen, wordt volledig naar het vijandelijke kamp verwezen. Twijfelen bijv. aan de officiële (communistische) interpretatie van het Ribbentrop-Molotowpact betekent hetzelfde als tot het fascistische kamp behoren. De stalinistische ideoloog neemt niet aan dat hij in enigerlei opvatting ooit terecht gekritiseerd zou kunnen worden.

C Het schermen van de CPN met de leuze "Eenheid" heeft dan ook geen enkele zin, zo gaat De Brug verder. In de sectarische gedachtengang is de eenheid alleen mogelijk als de andere verdragspartners volledig afstand doen van de eigen beginselen.

Door het toepassen van de zwart-wit-praktijk scheidt het stalinisme renegaten. Vele critici van stalinistische opvattingen zijn door de communistische partijen de weg van het anti-communisme opgedreven en in het kamp van de tegenstanders terecht gekomen. Er was voor hen geen mogelijkheid om met hun kritiek binnen het kader van de communistische beweging te blijven. Voorbeelden in ons land zijn o.a. Jac. de Kadt en Benno Stokvis.

Het is, zo besluit het artikel, daarom van groot belang dat de "socialisten" in Nederland elkaar in de SWP kunnen vinden, waardoor verhinderd wordt, dat de reactie zich van velen hunner meester maakt.

De publicatie van dit artikel juist nu is vermoedelijk geen toe-

val. Het is ongetwijfeld bedoeld als een reactie op de sectarische en vijandige houding, die de CPN heeft ingenomen ten opzichte van o.a. de acties van het Comité "1961 voor de Vrede" (de Paas-vredesmars) en het Comité "Proces-Eichmann" (zie MO 4 van 1961)

Een Internationaal Contact Bulletin

Al spoedig na hun uittreden uit de CPN rees bij de leidende figuren van de Socialistische Werkers Partij het plan om te komen tot het uitgeven van een internationaal periodiek als contact-orgaan tussen de diverse oppositionele communistische groeperingen in West Europa. Naar verluidt hebben, toen de plannen vastere vorm aannamen, uitgebreide gedachtenwisselingen plaatsgevonden over de vraag of men de inhoud van het orgaan alleen moest afstemmen op dissidente communisten (z.g. smalle basis) dan wel of men zich ook zou moeten richten tot links-socialistische groeperingen (z.g. brede basis).

Medio mei 1961 verscheen in een Duitse, Franse en Engelse uitgave tenslotte onder de naam "Internationaal Contact Bulletin (ICB) de voorloper van het orgaan. Uit de inhoud daarvan valt op te maken, dat uiteindelijk aan de z.g. brede basis de voorkeur is gegeven.

In dit bulletin doet een "Comité van voorbereiding" voorstellen aan buitenlandse geestverwanten omtrent strekking, inrichting e.d. van het nieuwe orgaan. In een "Ontwerp-Beginselverklaring" wordt o.m. gesteld, dat vele socialisten teleurgesteld zijn, omdat de sociaal-democratische partijen in West-Europa niet langer de vestiging van het socialisme nastreven. Voorts, dat de verwachting van veel communisten dat de West-Europese communistische partijen als gevolg van het XXste congres der CPSU een democratische vernieuwing zouden ondergaan niet zijn vervuld.

Het nieuwe orgaan zou die groepen moeten ondersteunen, die de vestiging van het socialisme nastreven en verder principieel stelling nemen tegen de oorlog - wat voor de Europeanen o.m. wil zeggen: strijd tegen de atoom-bewapening, tegen vorming van politieke blokken als de NAVO en vóór een zelfstandige vredespolitiek.

Het comité stelt voor aan het orgaan de naam: "Nieuw Links Europa" te geven. Deze naam betekent niet, dat men geen interesse heeft voor wat zich buiten Europa afspeelt, maar is het beste aangepast aan het beoogde doel n.l. de vernieuwing van de in kleinburgerlijkheid en sectarisme doodlopende arbeiderspartijen.

De zakelijke leiding zou zo meent men, het beste in handen van

Nederlanders gelegd kunnen worden. Deze leiding, uitgebreid met enkele buitenlanders, zal tevens de redactie voeren. Administratie en redactie-adres zijn dat van Wouter Gortzak, Aldendriel 28 III te Amsterdam. Het comité wil het blad éénmaal per twee maanden in het Engels, Frans en Duits laten verschijnen. De verkoopprijs zal moeten gesteld worden op f 0,50 per nummer.

Tenslotte wordt in het bulletin zeer in het kort verslag gedaan van de ervaringen van één of meer leden van het comité bij oriënterende bezoeken aan buitenlandse geestverwanten en van de reacties van enkele hunner aan wie het "Ontwerp-Beginselverklaring" vóór het verschijnen van het bulletin was toegezonden. Hierbij worden de opvattingen weergegeven van groepen of van personen uit Oostenrijk, Zwitserland, Italië, Frankrijk en Engeland.

Amerika-Europa mars, San Francisco-Moskou

In MO no. 2-1961 werd er reeds op gewezen dat niet-communistische vredesorganisaties in hun strijd voor de vrede en tegen de atoombewapening meer en meer overgaan tot het organiseren van openbare massademonstraties en protest-marsen.

De laatste bleven over het algemeen beperkt tot het territorium van één land, doch thans is reeds geruime tijd aan de gang een niet alleen internationale doch zelfs intercontinentale mars en wel van San Francisco naar Moskou.

Het initiatief hiertoe is uitgegaan van het Amerikaanse Comité voor Geweldloze Actie (Committee for Non-Violent Action), dat nadien zijn werkzaamheden terzake heeft gecoördineerd met die van het Stockholmse kantoor van de "Citizens of the World Movement".

De mars is gericht tegen de bewapening in Oost en West. De deelnemers aan de mars willen dan ook op de regeringen van alle landen, die zij bezoeken een beroep doen om te komen tot eenzijdige atoombewapening, tevens om alle andere wapens voor massavernietiging op te geven en tenslotte om hun militaire bondgenootschappen op te zeggen.

Van de deelnemers wordt vereist, dat zij de beginselen van burgerlijke ongehoorzaamheid, pacifisme en geweldloosheid onderschrijven. Zulks houdt in dat zij het risico lopen om gearresteerd te worden als hun de toegang tot een land wordt geweigerd, dan wel hun wordt verboden om manifesten uit te delen of spandoeken mee te dragen.

De deelnemers aan de mars zijn op 31 december 1960 gestart in

San Francisco en zouden op 1 juni van dit jaar te Londen-Airport landen. De verdere route loopt door Frankrijk, België, West- en Oost-Duitsland, Polen en tenslotte via Minsk naar Moskou, waar men zich voorstelt ongeveer eind oktober aan te komen.

Door H. Bruggeman, C. Hoek, mevr. I. van der Wal-Svensson, E.M. Buter sr. en R. Wolf, allen afkomstig uit niet-communistisch, pacifistisch milieu, is hier te lande een comité gevormd dat een mars wil organiseren aanvangend op of omstreeks 8 juli in Amsterdam - vermoedelijk na afloop van een daar te houden demonstratie - en aansluitend op de hoofdroute ergens in West-Duitsland.

De bedoeling van deze mars, die ongeveer 2 of 3 weken zal duren is, om hier te lande de aandacht te vestigen op de grote mars van San Francisco naar Moskou.

OVERZICHT VAN REIZEN VAN VOORAANSTAANDE NEDERLANDSE EN

BUITENLANDSE EXTREMISTEN UIT OF NAAR NEDERLAND

Tot 15 mei 1961

I = Inreis
U = Uitreis

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
+ 10-1-1961	FERAREZ, M.	5- 1-1922	Woonden 6e Wereldcongres van IVe Internationale in Zwit- serland bij.
+ 15-1-1961	TICHELMAN, F.	22- 5-1929	
26-1-1961	SPIER, J.	11- 2-1916	Lid Landelijke Raad Verenigd Verzet. Herdenking bevrijding Auschwitz.
+ 5-2-1961			
4-2-1961 (U)	MEIJER, Janke T. KANTEMAN, Eleonora S.H. WARRINK, Chr. H.	17- 6-1941 13- 4-1940 1- 7-1942	ANJV-ers voor een jaar scho- ling (W. Piekschule) naar DDR.
+ 3-2-1961	PORTNER, J.	22- 1-1903	
7-2-1961	ROSSAINT, J. (Duitsers)	5- 8-1902	
12-2-1961	WOLFF, J.F.	14- 3-1927	Lid dag. bestuur CPN. Roeme- nië, gezondheidsredenen.
12-3-1961			
16-2-1961	SPOOR, C.	5- 1-1902	Lid Bureau FIR. Berlijn, zit- ting Bureau FIR 17-19 febr.
21-2-1961			
22-2-1961	WELZEN, H. van	12- 3-1893	Delegatie Verenigd Verzet naar Bonn met "Globke-kaarten".
23-2-1961	SPIER, J.	11- 2-1916	
24-2-1961	VELTMAN, Jacoba C.	24- 2-1901	Vertegenwoordigster NVB in Internat. Democr. Vrouwen Fed. te Oost-Berlijn. Nederland, familiebezoek?
1-3-1961			
2-3-1961	SEGGELEN J. van	16-11-1921	Directeur Pegasus. Leipziger Messe.
13-3-1961			
4-3-1961	BOSHART, M.	6- 2-1940	Best. lid Pericles. Krakau, Internat. Stud. Seminar. Vreedzame coëxistentie.
15-3-1961			
6-3-1961	PLATERINGEN-GREIF, A.	12- 9-1908	Best. leden NVB. O-Berlijn, Internat. Vrouwendag 8 mrt.
14-3-1961	van LAAN-WOUDENBERG, G. van der	16- 7-1919	
7-3-1961	KOSTER-LOOBEK, P.J.	11- 9-1901	Resp. lid NVB en lid CPN- districtsbestuur Friesland. Praag, Internat. Vrouwendag 8 mrt.
15-3-1961	KLEIN-DUPONT, H.	29- 7-1907	

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
7-3-1961	GERRITZE, J.A.	27- 1-1920	Werkzaam drukkerij Dijkman en
10-3-1961	BOEZEMAN, P.A.	30- 6-1910	Co. Leipziger Messe.
± 8-3-1961	GEERLIGS, J.	30- 1-1913	Directeur De Waarheid. Luik, overhandigde som gelds namens CPN t.b.v. Belgische stakers.
10-3-1961 12/13-3- 1961	HOEKSTRA, H.J.	17- 6-1924	Org. Secr. CPN. Kopenhagen, besprekingen met Deense CP?
12-3-1961 17-3-1961	HULST, W.	9-12-1916	Secr. "Ned.-USSR". Warschau en Berlijn, voorbereiding vacantiereizen.
17-3-1961 17-3-1961	VELTMAN, A.M. PLAS, A.A.	10-10-1914 29-11-1933	Lid Alg. Best. Ned. Vredesr. Osnabrück, voorbereiding protestdemonstratie tegen Ned. troepen in Niedersacklen.
17-3-1961	MINNAERT-COELINGH, M.B.	17- 2-1906	Lid Alg. Best. Ned. Vredesrd. Frankfort.
± 17-3-1961	POLAK, B.S. REEMST, Th. E.van	12- 9-1913 10-10-1908	Resp. voormalig lid Eerste Kamer CPN en CPN-er. Luik, medische conferentie FIR.
± 25-3-1961 ± 26-3-1961	KELK, C.J. REEMST-de VRIES, G.van	28- 8-1901 22-11-1914	Auteur. Parijs, zitting pre- sidium conf. amnestie Spaanse politieke gevangenen. Secretaresse Ned. actie-com. amnestie Spaanse pol. gevan- genen. Deelnemster.
29-3-1961 (U)	BLOM, G.	17- 4-1909	Secr. Verenigd Verzet. Düsseldorf.
± 29-3-1961 ± 4-4-1961	BOSHART, M. GEERLIGS, P. VELTMAN, M. + 9 anderen	6- 2-1940 25-12-1940 27- 2-1943	Leden org. raad OPSJ. Eng- land, Aldermastonmars en 2e Internat. conf. studenten en jeugd over kernontwapening.
29-3-1961 ± 8-4-1961	BOO, B.J. de	20-12-1934	Lid dag. best. ANJV, Enge- land idem.
30-3-1961 4-4-1961	BAKKER, P.	13-10-1925	Lid dag. best. CPN. Engeland congres Britse CP.
± 30-3-1961	BANCHIERI, D. (Italiaan)	11-11-1920	Alg. secr. VVI-Handel. Neder- land, besprekingen oude EVC?
2e helft mrt.	GORTZAK, W.	22- 4-1931	Redactielid Internat. Con- tact Bulletin. Parijs, be- sprekingen afgescheiden commun.

VERTROUWELIJK

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
5-4-1961 10-4-1961	VRIES, Th.U. de	26- 4-1907	Lid PB. CPN. Engeland.
6-4-1961 (I)	ZEILEMAKER, F.C.	20- 5-1915	Lid CPN distr. best. N.H.N. Terug uit SU na langdurig verblijf gezondheidsredenen.
6-4-1961 6-4-1961	BLOM, G.	17- 4-1907	Secr. Verenigd Verzet. Düsseldorf.
+ 7-4-1961	SPIER, J.	11- 2-1916	Resp. leden landel. raad
+ 9-4-1961	WELZEN, H. van	12- 3-1893	Verenigd Verzet en best. lid
	KORPER-EIJZENSSTADT, Ch.	2- 1-1902	Ned. Auschw. Gem. Stuttgart, conf. Ver. der Verfolgten des Naziregimes.
10-4-1961 6-5-1961	GROOT, S. de en echtgenote	19- 7-1899	Alg. secr. CPN. Roemend. SU Vacantie.
7-4-1961 29-4-1961	BLOM, G.	17- 4-1909	Secr. Ver. Verzet. O. Berlijn Sachsenhausen, inauguratie monument en museum.
20-4-1961 26-4-1961	BEUNDERS, J.G. KONING, L.H. SMIT, Chr. HAM. B.G. van den + 125 anderen	1-12-1908 18- 9-1899 11- 9-1907 10- 2-1912	Delegatie Sachsenhausen Vrien denkring en Verenigd Verzet. idem.
26-4-1961 14-5-1961	HARTOG, W. DILLEN, C.F.W. van MEESTER, A.G. STOUT, J.	25- 5-1911 5- 6-1917 22- 2-1906 22- 9-1924	Centrum-delegatie naar 1 mei- viering te Moskou.
26-4-1961 (U)	MEYER, M.	28- 5-1908	idem.
29-4-1961 (U)	MORRIEN, J. echtgenote en kind	4- 5-1928	Werkzaam Vraagst. Vrede en Social. Praag. Tijdelijk te- rug in Nederland.
2-5-1961 8-5-1961	BROEK, A.N. van den VERDUIN, J.W. KLEINSMA, D.	9- 6-1914 30- 7-1923 11- 5-1893	Delegatie Oude EVC naar We- nen Eur. conf. 40-urige werk- week (WVV).
4-5-1961 (U)	MEIS, F.	17-11-1921	Hoofdbest. ABT-1958. Boeda- pest, 3e Internat. conf. VVI- Transport.
+ 11-5-1961 + 14-5-1961	BAKKER, M.	20- 6-1923	Secr. CPN. Saint-Denis 16e Congres PCF.

VERTROUWELIJK

Stakingsoverzicht mei 1961

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging vakbonden	Resultaat	No.
Constructiewerkplaats en stalen ramenfabriek N.V. Eland-Brandt te Amsterdam.	Geschil winstdeling van boekjaar 1960.	----	arbeid op oude voorwaarde hervat.	1.
Personeel van het Boekhuis Jan Tooropstraat te Amsterdam.	Protest tegen tarieflozen.	----	eisen niet ingewilligd.	2.
Gemeentelijk Energie Bedrijf te Rotterdam.	Uitblijven vijfdaagse werkweek.		directie wacht op regeringsbesluit.	3.
N.V. Asselbergs IJzerindustrie en Handelsmaatschappij te Bergen op Zoom.	Verhoging tariefloon geëist.	----	directie willigt eisen in.	4.
N.V. Kon. Ned. Vliegtuigfabriek Fokker te A'dam.	Ontevredenheid over werkclassificatie en secundaire arbeidsvoorwaarden.	----	grievens worden onderzocht.	5.
Ver. Veluwe Melkproductenfabrieken N.V. Nunspeet.	Uitblijven nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst.	----	directie wil geen overleg plegen.	6.

V o l g n o	Begin in vo- rige maand	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.																													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1.	26-4	<u>140</u> 130																													
2.																															
3.																															
4.																															
5.																															
6.																															

C

C

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
6 juni	Stertocht.	Deventer	Ned. Vrouwenbew.
* 9-11 juni	Europese Vredesconf.	Oslo	WVR?
13-18 juni	Wereldvredescongres.	Praag	Chr. Vredesconf.
15 juni	Speciale zitting Uitv. Com. WVV.	?	WVV
* 24-25 juni	Internal. bedevaart Dachau.	Dachau	Internat. Dachau Com.
* 30 juni	Bijeenk. Bureau Féd. Internat. des Résistants.	Wenen	FIR
1-2 juli	Bijeenk. Alg. Raad Féd. Internat. des Résistants. Viering 10-jarig bestaan FIR.	Wenen	FIR
15-22 juli	ANJV-zomerkamp.	Texel	ANJV
25 juli- 3 aug.	Wereldjeugdforum.	Moskou	Russ. jeugdorg.
juli of aug.	6e Internat. conf. partijhistorici.	?	Partij-instituten voor geschied.
1-5 sept.	2e Conf. geschied. v.h. verzet.	Warschau	FIR
* 9-16 sept.	Studiekamp ANJV.	Texel	ANJV
29 sept.- 10 okt.	3e Congres Internat. Medical Association.	Turijn	IMA
sept.	Congres Pugwashbeweging.	?	Pugwash
17 okt.	22e Congres CPSU.	Moskou	CPSU
najaar	ANJV-jeugdappèl voor het Noorden.	Groningen	ANJV
najaar	Internat. conf. over geschied. en grondregels v.h. perswezen.	Warschau	IOJ
25-28 nov.	Vorbereidende conf. oprichting VVI-Grafische bedrijven.	Leipzig	WVV
* nov.	Landelijke conf. t.g.v. 15 j. bestaan NVB.	?	NVB
4-16 dec.	5e Congres Wereldvakverbond.	Moskou	WVV

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
1961	Bijeenk. Execut. Comité Internat. Org. van Journa- listen.	Peking	IOJ
? 1961	Conf. CP-en kapitalistische landen Europa.	?	---
1961	Conf. economen uit W. en O. Europa over ontwapening.	Zweden	---
juli/aug. 1962	8e Wereldjeugdfestival.	Helsinki	WFDJ/IUS
1962	5e Congres Internat. Org. van Journalisten.	Boedapest	IOJ
1962	7e Congres IUS.	?	IUS
1962	Buitengewoon congres CPN.	?	CPN

* nieuw c.q. aangevuld